

משה חיים פלח

- 1 בענין ידות בקניינים
- 2 בענין נתינת תרומה על מנת להחזיר
- 4 בשיטת הרמב"ם בדין כהן המסייע בבית הגרנות
- 6 בשיטת הרמב"ם בדינא דאין מחזיקין בנכסי קטן

בענין ידות בקניינים

שהמקנה חפץ להצירו ואמר על אחר וזה לא קנה החפץ השינוי, שיש לומר וזה יבא מופקד צידך אמר לו כו' עכ"ל.

ומבואר מדצרי המאירי והריא"ז דצקניינים דעלמא פשיטא לן דליכא דין ידות [וצפשוטו ס"ל להמאירי דאיכא דין דיבור אף צקניינים וכדנראה לכאור' מדצריו צמכילתין לעיל צסמוך צסוגיא דנתן הוא ואמרה היא וז"ל כתבו צתוספות שקניית הכסף שצקרקע דינה צקניית הכסף שצקדושין ונתן הלוקח ואמר הלוקח קנה נתן המוכר ואמר המוכר לא קנה נתן המוכר ואמר הלוקח או צבהפך הרי זה ספק ואין הדברים נראין אלא כל שהלוקח נותן יאמר אי זה מהם וקנה וכל שהמוכר נותן לא קנה עכ"ל ויל"ד^ה ותמכו צזה, דכיון דצקניינים דעלמא לא מהני דין

אמר שמואל צקידושין נתן לה כסף ושוב כסף ואמר לה הרי את מקודשת הרי את מאורסת הרי את (לי) לאינתו הרי זו מקודשת הריני אישך הריני צעליך הריני ארוסיך אין כאן צית מיחוש וכן צגירושוין נתן לה ואמר לה הרי את משולחת הרי את מגורשת הרי את מותרת לכל אדם הרי זו מגורשת איני אישך איני צעליך איני ארוסיך אין כאן צית מיחוש אמר ליה רב פפא לאציי למימרא דסצר שמואל ידיס שאין מוכיחות הויין ידיס כו' וצגדרים (ו צ) צעו רב פפא יש יד לקידושין או לא כו' ויעוין צמאירי שם שכתב וז"ל וענין השאלה אם מדמין אותה לצגדרים אחר שעל ידיהם נאסרה לכל העולם כדבר הנדור או שמא לקנין צעלמא כשאר קניינים שאין צבה תורת יד כלל עכ"ל, ויעוין עוד צפסקי הריא"ז שם וז"ל ונראה צעיוני

* אר דס"ל דהא דצעינן לדין ידות היינו משום דיד מוכיח נמי לא הוי אומדנא דמוכח כ"כ להוליא מדין דשצ"ל אלא דאי איכא דין ידות וחשיב כדיבור מהני.

שתי דאחר דאיכא רילוי לענין עלם חלות הקידושין, עלם זכיית הכסף כלל אינה צאונם.

אולם יש שתירלו צזה (יעוין בשערי חיים סי"ח)
 דצכל מעשה קידושין לא הוי צ' עשיות חלוקות, הא' מעשה הקנאת הכסף והצ' מעשה קידושין, אלא הוי עשייה אחת דמעשה קידושין וזכיית הכסף הויא חלק ממעשה הקידושין, וצזה סגי צדין דעת הנלרך לקידושין וממילא מהני אף לזכיית הכסף, ואף אי צקנייה דעלמא צעינן דעת עפי, הכי סגי צדין דעת הנלרך לקידושין וממילא זוכה אף צכסף.

ומעתה נראה דה"ה לענין ידות כן הוה,
 דאף אי צקניינים דעלמא לא מהני ידות, מ"מ היכא דהוי מעשה קידושין, כיון דנתחדש צזה דין ידות ממילא מהני אף לענין זכיית הכסף ויל"ד.

ידות, כינא קנתה האשה הכסף, וא"כ אף אה"ל דיש יד לקידושין אינה מקודשת צודאי כיון דלא קנתה הכסף, ויעוין צחי' הגרש"ש (גדרים ס"ו וצנדמ"ח ס"ז).

ונראה דהנה כעין זה תמכו האחרוי' צדין תליוה ונתקדשה, דמצואר צצ"צ (מה צ) דמדינא מקודשת, והרי שיעת צעל העיטור (אות מודעא הו' צרשצ"א צ צ) ודעמיה דתליוהו וקני לא קנה, ונקטו כמה אחרוי' דיסוד הדין משום דלקנות צעי רלון עפי (יעוין צצני מילואים סי' מצ סק"א ועוד) ולזה לא מהני הא דאגצ אונסיה גמר וקני, וא"כ נהי דלענין דין הדעת לקידושין סגי צהא דאגצ אונסה גמרה ומקניא נפשה, אף מ"מ לא זכתה צכסף והיאך חלו הקידושין, ויש מהאחרוי' דתירלו דלקנין כסף וקידושי כסף לא צעינן דיזכו המוכר והאשה צכסף וסגי צנתניה צעלמא והוכיחו כן מכ"ד [ועכ"פ צגוונא דאיכו מלדו מעמיד לה את הכסף לקנין ומליא לזכות ואכמ"ל] ויש

בענין נתינת תרומה על מנת להחזיר

צכולבו קני לצר מאשה לפי שאין אשה נקנית צחליפין א"ל רצ הונא מר צריה דרצ נחמיה לרצ אשי הכי אמרינן משמיה דרצא כוותיק.

והנה צהא פדרכי' דאי מתנה על מנת להחזיר לא שמה מתנה אפילו תרומה נמי לא, תמה צחי' הגרע"א דהא שיעת התוס' צצ"מ (ו צ צחי' צהרה) דצכל מתנות כהונה אף דאיכא עוצת הנאה ורשאי הישראל ליתן למי שירלה, מ"מ אם תפס הכהן צכל כרחו זכה אלא דלמ"ד עוב"נ ממון חייב לשלם כשיטור

אמר רצא הילך מנה על מנת שתחזירכו לי צמכר לא קנה צאשה אינה מקודשת צפדיון הצן אין צנו פדוי צתרומה ילא ידי נתינה ואסור לעשות כן מפני שנראה ככהן המסייע צצית הגרנות מאי קסצר רצא אי קסצר מתנה על מנת להחזיר שמה מתנה אפילו כולכו נמי ואי קסצר לא שמה מתנה אפילו תרומה נמי לא ועוד הא רצא הוה דאמר מתנה על מנת להחזיר שמה מתנה דאמר רצא הילך אחרוג זה על מנת שתחזירכו לי נעלו והחזירו ילא ואם לאו לא ילא אלא אמר רצ אשי

הבעלים שנאמר ראשיתם אשר יתנו ליי לך נתתים ונאמר אשר ירימו בני ישראל ליי נתתי לך עד שירימו ואח"כ יזכה בהם, ולא יעלם אחר שהורמו אלא מדעת בעלים שהרי הם של בעלים ליתן לכל כהן שירלו שנאמר ואיש את קדשיו לו יהיו, ואם לקח שלא מדעת בעלים זכה בהן שאין לבעלים מהן אלא עוצת הנאה ועוצת הנאה אינה ממון עכ"ל ויעוין עוד בדברי הרמב"ם (פ"ה מאישות ה"ו) ואעפ"כ פסק הרמב"ם (פ"ה ממעשר שני ה"א) דאפשר להקנות תרו"מ בקנין אגב, אלמא דאף למאי דקי"ל דעוצת הנאה אינה ממון, מ"מ הישראל חשיב המקנה.

וכבר עמדו האחרו' (יעוין צחי' הגרש"ש ז"מ סט"ז ועוד) דכיון דחזינו דהישראל חשיב המקנה וצעי להקנאת הישראל, כיצד מהניא תפיסת הכהן שלא מדעת הבעלים.

ולכאורה נראה ליישב צפשיעות, דהרי צנסנהדרין (עג א) אמר רב הוצא צמחותרת ונטל כלים וילא פטור מאי טעמא דמים קננהו, וציארו האחרו' דצכל גזילה היה ראוי לקנות את הגזילה בקנין גמור, אלא דחיוצ ההשצה מעכצ, ולהכי צצא צמחותרת דפטור מחיוצ ההשצה משום קלצ"מ קונה את הגזילה, וכן ציארו האחרו' דדין שינוי קונה דיסוד הדין דפקע חיוצ השצה וממילא קני את הגזילה וכן צכ"ד.

ומעתה נראה לצאר דהא דכהן החוטף מתנות זכי בהו היינו מכה דין גזילה, דצכהן החוטף מתנות ל"ש חיוצ השצה, וממילא קני להו.

הטובה"ג ולמ"ד עוצת הנאה אינה ממון פטור לגמרי [ומלינו צזה כמה שיטות ואכמ"ל] ואח"כ לרבא גופיה דסצר צצצא מליעא (יא צ) דעוצת הנאה אינה ממון (וע' מדריס פה א) אף חיוצ תשלומין ליכא, ואח"כ מאי שייך צתרומה תנאי דעל מנת להחזיר, והא אפילו אם לא יחזיר מלי להחזיק צתרומה כיון דהוא תפוס צה.

וריעוין בקוצ"ש דכתצ ליישב ע"פ המצואר צחולין (קגג א) דאסור לכהן לחטוף מתנות כהונה אלא דהעיר דלפ"ז נמלא דהתנאי אינו לענין חלות הקנין אלא לענין ההיתר לצכות, וצפשוטו לא מלינין דין תנאי אלא לענין חלויות בהקנאה ולא לענין רשות גרידא יעו"ש].

ונראה לדון ליישב, דהנה מצואר לקמן (כו א) וצצ"מ (עס) דמלי הישראל להקנות תרו"מ בקנין אגב, וכן מצואר צסוגיא דצ"מ (עס) דאי לאו דמתנות כהונה מתנה כתיב צהו וחליפין דרך מקח וממכר הן הוי מלי להקנותן צחליפין, ומצואר צפשוטו דהישראל איבו המקנה את מתנות הכהונה.

והנה לדרך הריעצ"א צציאור סוגיא דצ"מ שס מצואר דהיינו דוקא למ"ד עוצת הנאה ממון, אך למ"ד עוצת הנאה אינה ממון צאמת אין הישראל המקנה כלל ולא מלי להקנותן אף צאגב, אך כצר עמדו האחרו' דצשיטת הרמב"ם חזינו לא כן, דהרי הרמב"ם פסק צכ"ד דעוצת הנאה אינה ממון וז"ל (פ"צ מתרומות ה"ו) אסור לכהן ליטול תרומה או שאר מתנות שלו עד שיפרישו אותם

עבר ואכלן או הזיקן או מכרן אינו חייב לשלם, מפני שהוא ממון שאין לו תוצע ידוע, והקונה אותם אף על פי שאינו רשאי ה"ז מותר לאכלן מפני שמתנות כהונה נגזלות עכ"ל, וביארו האחרו' דאף ישראל הגזול מתנות כהונה ל"ל חיוב השצה, וממילא קני לכו מכח הגזילה ולהכי מותר לאוכלן לכתחילה.

ובחולין (קלד ה) וצ"ק (קטו ה) איכא פלוגתא אי מתנות כהונה נגזלות ויעו"ש ברש"י ותוס', אך הרמז"ם (פ"ט מציבורים ה"ד) כתב וז"ל צהמה שלא הורמו מתנותיה מותר לאכול ממנה, שאינה דומה לעצל שהרי מתנות כהונה מוזדלין והמתנות לעמן אסור לישראל לאכלן אלא ברשות כהן,

בשיטת הרמב"ם בדין כהן המסייע בבית הגרנות

ביארנו בתרומות שהכהנים המסייעין בצית הגרנות וצצית המעצחיים וצתוך הרועים אין נותנין להם מתנותיהן בשכרן עכ"ל, אולם לענין פדיון הצן כתב הרמז"ם (פ"א מציבורים ה"ח) וז"ל ראה הכהן להחזיר לו הפדיון מחזיר, ולא יתן לו הוא ודעתו שיחזיר, ואם עשה כן והחזיר לו אין צנו פדוי עד שיגמור צלצו ליתן לו מתנה גמורה, ואם ראה הכהן אח"כ להחזיר יחזיר, וכן אם פירש ונתן לו על מנת להחזיר הרי צנו פדוי עכ"ל, והכא לא הזכיר הרמז"ם דאסור לעשות כן משום דנראה ככהן המסייע בצצית הגרנות.

וכתבו האחרו' דסצירא ליה להרמז"ם דליכא דין כהן המסייע בצצית הגרנות צפדיון הצן, ולריך ציאור טעמא דמילתא, ויש שציראו דכיון דמצואר צרמז"ם דיסוד הדין דכהן המסייע הוי משום חילול הקדשים, אין זה שייך אלא צתרומה דהויא קודש, משא"כ צפדיון הצן דהוי מעות צעלמא, אלא דקשה מהא דאיכא דין כהן המסייע אף צמתנות דזרוע לחיים וקיצה, אף דליכא צבו קדושה, וכן צמעשר ראשון וצמעשר עני [אלא

אמר רצא הילך מנה על מנת שתחזירכו לי צמכר לא קנה צאשה אינה מקודשת צפדיון הצן אין צנו פדוי צתרומה ילא ידי נתינה ואסור לעשות כן מפני שנראה ככהן המסייע בצצית הגרנות, והוצא האי דינא צדצרי הרמז"ם צהל' תרומות (פ"א ה"ח) – ה"ט) וז"ל אסור לכהנים ולוים לסייע בצצית הגרנות כדי ליעול מתנותיהן, וכל המסייע חילל קדש השם, ועליהם נאמר שחתם צרית הלוי, ואסור לישראל להניחו שיסייעו אלא נותן להם חלקן צצבוד, נתן תרומה לכהן ע"מ להחזיר ילא ידי נתינה, ואסור לעשות כן מפני שנמלא כמסייע בצצית הגרנות, לא יתן אדם תרומה לשומר גתו, ולא צבור לשומר עדרו, ולא מתנות לרועה צהמתו, ואם נתן חילל כו' עכ"ל וכן פסק הרמז"ם (פ"א מציבורים ה"ד) וז"ל אין נותנין את הצבור לכהן כשיוולד שאין זו גדולה לכהן, אלא יעפל צו צעליו עד שיגדיל מעט ויתננו לכהן, ועד כמה ישראל חייצין להעפל צצבור, צהמה דקה שלשים יום וצגסה חמשים יום, ואם אמר לו הכהן תנהו לי צתוך זמן זה ואני אעפל לעמי אינו רשאי ליתנו לו שזה כמו מסייע על מתנותיו וכצ

לפדות את עלמו רצה בר רב הונא אמר אין חייב לפדות את עלמו, כל היכא דמת האב לאחר שלשים דכולי עלמא לא פליגי דאין הבן חייב לפדות את עלמו שהרי זכה אביו בפדיונו כי פליגי היכא דמת האב בתוך שלשים יום רב חסדא אמר הבן חייב לפדות את עלמו דהא לא זכה אביו לפדיונו רצה בר רב הונא אמר אין הבן חייב לפדות עלמו דאמר ליה אחינא מכח גברא דלא מלית לאשתעויי דינא צהדיה, ופירש רש"י שהרי זכה האב בפדיונו דאי נמי יהיב האב הוב מפריש ליה ושקיל ליה לנפשיה דהא כהן הוא וכיון דזכה האב בפדיונו מורישו לבנו עס שאר נכסיו, ומצואר דשייכא הפרשה לעלמו בפדיון הבן, וכ"כ הרא"ש שם (ס"ג) הוי כאילו הפריש האב ה' סלעים ופדה צבו את בנו ועכצם לעלמו כן הבן יפריש ה' סלעים ויפדה את עלמו ולא יתנס לכהן, מידי דהוב מי שירש עבדים מאבי אמו כהן שמתקנס ומוכר התרומה לכהן, ומצואר דאף צבן חלל איכא חיוב הפרשה [אך התוס' שם פליגי].³

לענין מעשר עני עמדו האחרו' דצאמת השמיטו הרמז"ס] ועיון צאחרו' מש"כ בזה.

ונראה לדון צביאור דעת הרמז"ס, דאף דאיכא דינא דכהן המסייע בכל מתנות כהונה, ואף היכא דלית צבו קדושה, אך היינו דוקא היכא דאיכא חפלא דמתנות כהונה, וכגון צתרומות ומעשרות וזרוע לחיים וקיצה, משא"כ בפדיון הבן הרי תנן בצכורות (נ"א) המפריש פדיון צנו ואצד חייב צאחריותו שנאמר יהיה לך ופדה תפדה, וצפשוטו לא חייל מידי צהפרשה, וא"כ נמלא דליכא צזה חפלא דמתנות כהונה כלל, דקודם הנתונה לא הוי מתנות כהונה, וכן אחר הנתונה הא תו לית ציה דינים כלל, ולא הוי חפלא דמתנות כהונה, ויש לומר דלהכי סוצר הרמז"ס דלא שייך בפדיון הבן דינא דכהן המסייע צצית הגרנות, דאף דנהיג צכל מתנות כהונה ואף צבהך דלית צבו קדושה, אך היינו דוקא צמידי דהוי חפלא דמתנות כהונה, דשייך ציה חילול.

מיהו צפרק יש צכור (מ"ז) איתמר כהן שמת והניח צן חלל רב חסדא אמר הבן חייב

³ **ועיון** צשערי ישר (ש"ה פט"ז פכ"ה) דהאריך לצאר דצפדיון הבן איכא מעשה פדיון ול"ה פריעת חוב צעלמא והוכיח כן מדצרי רש"י והרא"ש הנ"ל, וכן מהא דלקמן (כ"א) תנו רבנן הוא לפדות וצנו לפדות הוא קודם לבנו רצי יהודה אומר צנו קודמו שזה מלותו על אביו וזה מלותו צנו עליו אמר רצי ירמיה הכל מודין כל היכא דליכא חלא חמש סלעים הוא קודם לבנו מאי טעמא מלוה דגופיה עדיפא כי פליגי היכא דאיכא חמש משועבדים וחמש צני חרוין כו' ואם איתא דאיוו חלא פרעון חוב צעלמא מאי שייך צזה מלוה דגופיה עדיפא.

וכן מטו משמיה דהגרנ"פ ז"ל להוכיח מדצרי התוס' צסוגין, דהולרכו לצאר טעמא דלא מהני חליפין צפדיון הבן משום דכסף ה' שקלים כתיב ולא חליפין, והרש"א כתב וז"ל וקישא לי אפילו לגירסא ראשונה דכיון דגזרינן צאשה כדי שלא יאמרו אשה נקנית צחליפין ולא גזרינן ציה נמי צפדיון הבן משמע דצן נמי פדוי צחליפין, וצפדיון הבן חמשת שקלים כתיב וחליפין לאו מדין כסף נינהו כדכתצין לעיל צריש פרקין מדאיתנהו צפחות משו"פ כו' עכ"ל, וחיון דפדיון הבן הוי מעשה פדיון.

לעלמו, וכן תמה (לעיל ס) בשיטת הרא"ש הנ"ל גבי פדה"צ יעו"ש, והוכיחו מזה דאף לרא"ח איכא הפרשה, אלא דאיכא חייב אחריות, וכפשטא דלישנא דמתני' חייב באחריותו, וכן גבי פדה"צ, ולפי"ז מצוהר לכאורה דאף בפדה"צ איכא חפלא דמתנו"כ [ועכ"פ בגוונא דהפריש קודם הגתינה].

ובספ"ק דזכורות (יג ז) המפריש פדיון פטר חמור ומת רבי אליעזר אומר חייבין באחריותו כחמש סלעים של בן וחכ"א אין חייבין באחריותו כפדיון מעשר שני, ובגמ' שם מודה ר' אליעזר בישראל שיש לו ספק פטר חמור בתוך ביתו שמפריש עליו והוא שלו, ותמה בחי' הגרי"ז שם דכיון דכל הפדייה אינה אלא בנתינה לכהן מאי שייכא הפרשה

בשיטת הרמב"ם בדינא דאין מחזיקין בנכסי קטן

מעו"י ה"ז) דדוקא בהחזיק שנה בקטנות וז' שנים משהגדיל לא הויא חזקה, אך אם החזיק ג' שנים משהגדיל שפיר הויא חזקה, וכן הסכים המחירי (צסוגין) ותמה המשנ"ל דזכה"ג דחלק משני החזקה בקטנות תיפול דהויא חזקה שאין עמה טענה, דאי עוטן שקנאה מן הקטן לאחר שהגדיל הא ליכא ג' שנים, ואי עוטן שקנאה בעודו קטן הא אין הקנאת הקטן כלום יעו"ש.

ובקצה"ח (סי' קמט סק"ו) כתב ליישב קושית המשנ"ל, עפמש"כ הרמב"ם (פ"כ ממכירה ה"ז) וז"ל אני אומר שאפילו קטן שמכר קרקע מנכסי אביו וכשנעשה בן עשרים לא מיחה אינו יכול לחזור, שכיון שלקה המעות ונשתמש הלוקח בקרקע זו צפניו כשהוא בן עשרים ולא מיחה נתקיימה ציד הלוקח שהרי רצה בממכרו עכ"ל, וכתב המ"מ ד"ל דלמד כן הרמב"ם מדין קידושי מילון, דכיון שגדלה עבה אחת ולא מיחתה שוב אינה יכולה למחות

וליתני מודה ר' יהושע באומר לחצירו שדה זו שלך היתה ולקחתיה ממך משום דקא צעי למיתני סיפא אם יש עדים שהיא שלו והוא אומר לקחתיה ממנו אינו נאמן היכי דמי אי דאכלה שני חזקה אמאי לא מהימן ואי דלא אכלה שני חזקה פשיטא דלא מהימן, אי הכי גבי אביו נמי אי דאכלה שני חזקה אמאי לא מהימן ואי דלא אכלה שני חזקה פשיטא דלא מהימן בשלמא גבי אביו משכחת לה כגון שאכלה שתיים בחיי האב ואחת בחיי בנו וכדרכ הונא דאמר רב הונא אין מחזיקין בנכסי קטן אפילו הגדיל ורב הונא מתניתין אתא לאשמועינן איבעית אימא רב הונא דיוקא דמתני' קאמר ואיבעית אימא אפילו הגדיל קמ"ל.

והנה דעת רש"י ועוד ראשונים דהא דאין מחזיקין בנכסי קטן היינו אפילו החזיק ג' שנים אחר שהגדיל, כיון דתחילת החזקה בעודו קטן, אך דעת הרמב"ם (פי"ד

וכן דנו להוכיח מדברי הרשב"א לקמן (ה א) צסוגיא דשיראי לריכי שומא, דאף לענין פדיון הבן שייך חסרון דלא ממכא דפתיה דכהן, ובפשוטו אין זה שייך אלא אי הוי מעשה פדיון.

יצמה והלכה לה אי צעל אין אי לא צעל לא, ודעת רוב הראשונים שם דאפילו להך לך דגדלי צהדה מן התורה בלא קידושין אחרים, אינו אלא מכאן ולהבא, והאריכו לבאר אמאי ליכא חסרון דכלתה קניינו ואכמ"ל וכן מתבאר צתום' שם (ד"ה וכו').

אך רש"י שם פירש וז"ל גדלי צהדה ואף על גב דלא צעל דניקדשה השתא מ"מ משגדלה תפסי קידושי מעיקרא ואיגלי מילתא למפרע דזיקה דהך לא כלום הוא עכ"ל, ומצוה דדעת רש"י דלהך לך דמיתלה תלו וגדלי צהדה חיילי למפרע ומה"ט אין אחותה זקוקה דקדמו קידושין לזיקה, והראשונים תמכו עוצה דהא אין מעשה קטן כלום והיאך חיילי למפרע, ובמקו"א נתבאר בזה עפ"ד הרמב"ן צפרק האי"ש מקדש (מד ב בהשמטות) גבי קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה, דאם נתרצה האב לאחר מכן חיילי הקידושין למפרע מדין זכין, וה"ל דנתרצה לכשגדלה דמי לנתרצה האב ואכמ"ל.

והנה לדרך זו יל"ד לבאר נמי דצרי הקל"ח צדעת הרמב"ם, דה"ל איכא למימר דכל שנתרצה חייל המקח למפרע מדין זכין, אלא דבשיעת הרמב"ם היאך קיימא לן צהך צעיא דגדלי צהדה, מלינו כמה וכמה סתירות דצרי הרמב"ם, וצפשוטו אף צהך דוכתי דמשמע מדצרי הרמב"ם דפסק דגדלי צהדה מן התורה, אינו אלא מכאן ולהבא וכשיעת הראשונים ולא כדעת רש"י [אלא דיתכן דיש לחלק בין קידושין לבין מקח] ואכמ"ל.

ואע"פ שזה ממונה וזה איסורא מ"מ גם זה מדין שתיקה הוא כו' יעו"ש, וצכה"ג צעינן לטעמא דאין מחזיקין צנכסי קטן יעו"ש צקלה"ת.

וכפי הנראה נקט הקל"ח צכוונת הרמב"ם דצכהאי גוונא נתקיימה המכירה למפרע, אך צפשוטו היה נראה צכוונת הרמב"ם דחייל המקח מכאן ולהבא, כיון דמתרצה השתא צמכירה, והא דאינו מחויב להחזיר הפירות [וכפי שמתבאר מדצרי הרמב"ם לעיל שם צגוונא דמיחה] היינו משום דצכלל שתיקתו איכא נמי מחילה על הפירות שאכל עד השתא, אך הקל"ח נקט דחייל למפרע, והדברים תמוהים עוצה לכאורה דכי"ל מהניא שתיקתו דהשתא דיחול המקח דקטנות.

ונראה לדון צביאור הדברים, דהנה ציצמות צפרק בית שמאי (קט א) תנן שני אחין נשואין לשתי אחיות קטנות ומת צעלה של אחת מהן הלזו תלא משום אחות אשה וכן שתי חרשות גדולה וקטנה מת צעלה של קטנה תלא הקטנה משום אחות אשה מת צעלה של גדולה רבי אליעזר אומר מלמדין את הקטנה שתמאן צו רצן גמליאל אומר אם מיאנה מיאנה ואם לאו תמתין עד שתגדיל ותלא הלזו משום אחות אשה רבי יבושע אומר אי לו על אשתו אי לו על אשת אחיו מו"יא את אשתו צגט ואשת אחיו צחלילה, וצגמ' (שס קט צ) צעא מיניה רבי אלעזר מרב מ"ט דרצן גמליאל קידושי קטנה מיתלה תלו וכי גדלה גדלי צהדה או דילמא משום דקסצר המקדש אחות יצמה נפערה